

viger væsentligt fra kommissionens, dels at give en kortere oversigt over hovedpunkterne i forslaget, medens man iøvrigt henviser til bemærkningerne i kommissionsbetænkningen.

Ligesom ved udarbejdelsen af tidligere lovforslag angående ungdomsskolen har også ved de nu stedfundne overvejelser spørgsmålet om indførelse af en obligatorisk undervisning for ungdommen været underkastet en indgående behandling og prøvelse, hvorunder divergerende opfattelser har gjort sig gældende.

Fra visse sider er der således udtrykt en afgørende frygt for, at værdien af den undervisning, for hvis gennemførelse som frivillig, der fra alle sider næres den varmeste interesse, vil gå tabt, såfremt de unge tvinges til at deltage, ligesom man i det hele bl. a. også af økonomiske grunde, principielt er imod, at nogen offentlig myndighed skal kunne udvide undervisningspligten for de unge; deltagelse i undervisningen bør alene bero på de unges egen eller deres forældres beslutning.

Et mindretal af kommissionen har ud fra disse betragtninger taget principielt afstand fra enhver udvidelse af undervisningspligten — herunder også en eventuel forsøgsvis udvidelse.

Et overvejende flertal af kommissionen har derimod udtalt sig principielt for en vis udvidelse af undervisningspligten, uden dog at stille forslag om en almindelig gennemførelse heraf, allerede fordi der ikke foreligger praktiske muligheder for en realisering på nærværende tidspunkt af de hertil sigtende foranstaltninger, idet såvel lærer- og lokalemangel som den erhvervsmæssige og økonomiske situation vil forhindre en generel gennemførelse deraf.

Flertallet har dog givet sit principielle standpunkt udtryk gennem et forslag (lovforslagets § 3) om tilladelse for enkelte kommuner til efter kommunalbestyrelsens vedtagelse med to trediedeles flertal og med undervisningsministeriets godkendelse forsøgsvis for indtil 3 år ad gangen og under visse nærmere vilkår med hensyn til befolkningens tilslutning dertil at indføre en undervisningspligt for et år udover den almindeligt gældende undervisningspligtige alder. Opfyldelsen heraf kan ske ved deltagelse efter frit valg i en række forskellige skoleformer, eventuelt ved hjem-

meundervisning. Yderligere er det udtalt som forudsætning, at tilladelsen kun meddeles et begrænset antal kommuner, hvorved forslagets forsøgs-mæssige karakter understreges.

I det i marts 1953 fremsatte lovforslag var kommissionsforslagets § 3 ikke medtaget, dels på grund af de om dette forslag herskende modstridende meninger, dels på grund af de foran nævnte praktiske vanskeligheder ved forslagets gennemførelse i et omfang, som skønnes at kunne tjene som fyldestgørende erfaringsgrundlag for planens videreførelse.

Fra den nuværende regerings side lægger man imidlertid afgørende vægt på, at der nu straks ved lovrevisionen åbnes mulighed for forsøg med hensyn til en udvidelse af undervisningspligten, idet man i overensstemmelse med det i kommissionsbetænkningen udtalte anser det for påkrævet, at alle unge får en undervisning under en eller anden form efter udgangen af folkeskolen.

Men ligesom kommissionsflertallet indser man, at en generel udvidelse af undervisningspligten ikke er gennemførlig under den herskende lærer- og lokalemangel og den herskende erhvervsmæssige og økonomiske situation, og at man derfor foreløbig må indskrænke sig til at åbne mulighed for en forsøgs-mæssig udvidelse af undervisningspligten på steder, hvor der er muligheder og interesse derfor, en fremgangsmåde som man iøvrigt i sig selv anser for værdifuld og hensigtsmæssig ved gennemførelsen af en foranstaltning af så dybtgående betydning, som en almindelig udvidelse af undervisningspligten vil være.

Ministeriet har derfor nu medtaget kommissionsflertallets forslag til § 3 i lovforslaget, og man vil fra ministeriets side med den største interesse følge udviklingen og de erfaringer, der måtte kunne indvindes gennem de anstillede forsøg til brug ved spørgsmålet om ordningens eventuelle videreførelse.

Ministeriet har også iøvrigt på alle punkter henholdt sig til de af kommissionens flertal stillede forslag med ganske enkelte afvigelser, der i det omfang, de er af reel betydning, vil blive omtalt i de efterfølgende kortfattede bemærkninger til lovforslagets forskellige afsnit.